



בש"פ 2833/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2833/20

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 3.5.2020 בעמ"ת 8698-04-20 שניתנה על-ידי כבוד השופט א' אינפלד

בשם המבקש: עו"ד ליאור חיימוביץ'

בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני

החלטה

1. בפני בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 3.5.2020 (עמ"ת 8698-04-20, השופט א' אינפלד). בית המשפט המחוזי קיבל ערר שהגיש המבקש על החלטתו של בית משפט השלום בבאר שבע מיום 31.3.2020 (מ"ת 37850-03-20, השופט ח' פס).

כתב האישום וההליכים עד כה



2. ביום 18.3.2020 הוגש כתב אישום נגד המבקש, אב לשני ילדים קטינים המתגוררים עם אמם. על-פי המתואר בכתב האישום, ביום 16.3.2020 המבקש התאשפז מרצון במרכז לבריאות הנפש בשל מחשבות אובדניות. לפי הנטען, במהלכה של בדיקה פסיכיאטרית שנערכה לו יום לאחר מכן, המבקש השמיע איום כלפי הפסיכיאטר שבדק אותו באמרו כי בכוונתו להתאבד על-ידי בליעת כדורים ו"לקחת איתו את ילדיו, כי אין להם בשביל מה לחיות". בגין המעשים המתוארים יוחסה למבקש עבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים.

3. בו ביום הורה בית משפט השלום (השופט ז' דולב להמן) על מעצרו של המבקש עד למתן החלטה אחרת, וכן על קיומה של בדיקה פסיכיאטרית בעניינו על ידי הפסיכיאטר המחוזי. בית משפט השלום קבע כי קיים "ניצוץ ראייתי" לכך שהמבקש אכן איים על הפסיכיאטר, וכי מסוכנותו של המבקש הנלמדת בין היתר מתוכנו של האיום מקימה עילת מעצר. על החלטה זו הוגש ערר, אשר נדחה ביום 22.3.2020 בהחלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (עמ"ת 38981-03-20, השופט ג' גדעון). על החלטתו של בית המשפט המחוזי הוגשה בקשת רשות ערר לבית משפט זה וזו נדחתה ביום 26.3.2020, בעיקרו של דבר מהטעם שבאותה עת היה צפוי להתקיים דיון נוסף בעניינו של המבקש שבו הוא יוכל לשטוח את טענותיו ביחס לנחיצותו של המעצר (בש"פ 2210/20, השופט ע' פוגלמן).

4. בהחלטתו מיום 31.3.2020 קבע בית משפט השלום כי התשתית הראייתית בתיק היא ברף נמוך ביותר, דבר שמשפיע גם על המסוכנות הנשקפת לכאורה מהמבקש, ועל כן בנסיבות העניין יש לשחרר את המבקש בתנאים מגבילים. אלה כללו מה שהוגדר כ"מעצר אדם" בפיקוחם של אחות המבקש ואדם נוסף, לצד הרחקתו מילדיו ומעיר מגוריהם.

5. להשלמת התמונה, יצוין כי לאחר שחרורו של המבקש ממעצר הוא פנה למרכז אחר לבריאות הנפש שאף בו אושפז בהסכמה.

6. ביום 7.4.2020 הגיש המבקש ערר על החלטתו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי, וזה התקבל בחלקו בהחלטה מיום 3.5.2020. בית המשפט המחוזי קבע כי התשתית הראייתית אכן מצויה ברף הנמוך, וכי אין די אינדיקציות לכך שמדובר באיום החורג משיתוף הפסיכיאטר במצבו הרפואי של המבקש. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי ככל שעולה מן המבקש מסוכנות, יש למצוא לכך מענה מתאים במסגרת החוקית העוסקת בטיפול בחולי נפש ולא במסגרת הדין הפלילי. לנוכח האמור, נקבע כי ניתן היה להורות על תנאי שחרור שנועדו להבטיח את התייבבותו של המבקש בלבד. הלכה למעשה, בית המשפט המחוזי ביטל את התנאי שקבע כי המבקש ימצא ב"מעצר אדם", אך הותיר על כנו את יתר ההגבלות ובכללן הרחקתו מילדיו ומעיר מגוריהם, לצד התחייבות עצמית, ערבות צד שלישי והפקדה כספית.

בקשת רשות הערר

7. בקשת רשות הערר שבפני מכוונת כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. לטענת המבקש, החלטה זו הותירה על כנם תנאים המגבילים את חירותו מבלי שהתקיימה בעניינו עבירה פלילית, ובשל כך נגרמו לו עיוות דין ועוול המצדיקים להידרש לבקשה. המבקש טוען, בנוסף, כי בקשתו מעוררת עניין עקרוני הנוגע לשימוש בהליך הפלילי במצבים שבהם אנשים נותנים ביטוי לרצונם להתאבד בפני גורם טיפולי, ובהקשר זה הוא מפנה להחלטות קודמות



שניתנו על-ידי בבש"פ 749/19 פלוגי נ' מדינת ישראל (4.2.2019) (להלן: בש"פ 749/19) ובבש"פ 2551/19 נחמני נ' מדינת ישראל (9.4.2019) (להלן: עניין נחמני), שבהן נקבע כי אין די בכך בלבד כדי לגבש עבירה פלילית. בהקשר זה, המבקש מלין על כך שלא נעשתה, לשיטתו, עבודת מטה מספקת ולא גובשו הנחיות ברורות להתמודדות עם מצבים דומים.

8. במישור הפרטני, המבקש טוען כי משקבע בית המשפט המחוזי כי הראיות לכאורה שהוצגו נגדו אינן עומדות ברף הנדרש, ממילא לא היה מקום להותיר חלק מהתנאים המגבילים על כנם, ועל כן יש לבטלם.

דיון והכרעה

9. בתגובה שהוגשה ביום 10.5.2020 הביעה המשיבה את הסכמתה להסרת התנאים המגבילים שנקבעו בעניינו של המבקש. המשיבה ציינה כי על-פי בדיקה שערכה, המבקש מצוי כעת באשפוז מרצון בבית חולים פסיכיאטרי. עוד ציינה המשיבה כי בהמשך להחלטת בית משפט השלום מיום 4.5.2020, בימים הקרובים היא צפויה למסור את עמדתה ביחס לתיק הפלילי לגופו, בשים לב לחוות הדעת הפסיכיאטרית שניתנה לאחרונה בעניינו של המבקש ובהתחשב במכלול הראיות בתיק.

10. המבקש הגיש על דעתו תגובה קצרה ביום 11.5.2020 ובה טען כי תגובת המשיבה חסרה התייחסות לסוגיה העקרונית שהעלה בבקשתו, וכי הוא עומד על כך שעל המשיבה להציג הנחיות ברורות בנושא העמדה לדין של אנשים בעלי קשיים נפשיים החושפים מחשבותיהם בזמן טיפול.

11. לאחר ששקלתי את הדברים, אני סבורה כי הדיון בבקשה אכן התייתר בשלב זה. להיבטים העקרוניים של הסוגיה של איום בהתאבדות (כאשר לא נלווה לו איום על צדדים שלישיים) כבר עמדתי בהחלטותי הקודמות שנזכרו לעיל, כמו גם בפסק דיני ברע"פ 8736/15 צוברי בר נ' מדינת ישראל (17.1.2018). בבש"פ 719/19 אף נמסר על היערכות לעבודת מטה בנושא. המשיבה לא נדרשה לכך כעת, וניתן להניח כי כך יעשה עם חזרת עבודת הרשויות לשגרה.

12. אין צריך לומר כי היבטיו הקונקרטיים של התיק דנן ייבחנו במסגרת ההליך עצמו, וכי כל מקרה ונסיבותיו.

13. סוף דבר: הבקשה מתקבלת בחלקה בהסכמה, כמפורט לעיל בפסקה 9.

ניתנה היום, י"ח באייר התש"ף (12.5.2020).

ש ו פ ט